

Økonomi- og Indenrigsministeriet
Finansministeriet
Ministeriet for Sundhed- og Forebyggelse
Danske Regioner

Analyse af den regionale likviditet, gæld og betalingsstrømme

Maj 2014

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	1
1.1 Arbejdsgruppens opgave.....	1
1.2 Sammenhæng til tidligere analyser.....	2
1.3 Notatets opbygning.....	3
2. Analyse af likviditet og gæld	4
2.1 Likviditet	4
2.2 Gæld og låntagning	11
2.3 Opsummering af resultaterne vedr. likviditet og gæld	18
3. De finansielle bevægelser i regionerne, herunder overførsler mellem regioner samt mellem regioner og stat hhv. kommuner	20
3.1 Indledning.....	20
3.2 Bevægelser som følge af kommunal medfinansiering	20
3.3 Bevægelser som følge af den statslige aktivitetspulje.....	22
4. Konklusion	25
Bilag: Udvikling i aktiver og passiver	27

1. Indledning

I henhold til økonomiaftalen mellem Danske Regioner og regeringen for 2014 er parterne enige om, at der gennemføres en analyse af regionernes likviditet, gæld og pengestrømme.

Der har i forbindelse med arbejdet været nedsat en arbejdsgruppe med deltagelse af Økonomi- og Indenrigsministeriet (formand), Finansministeriet, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse og Danske Regioner.

Supplerende til analysen om regionernes likviditet, gæld og pengestrømme gennemføres en analyse/kortlægning af de enkelte regioners disponering, budgettering og styring på anlægsområdet.

I det følgende beskrives analysens indhold og sammenhæng til tidligere analyser, herunder analysen af regionernes likviditet og gæld fra 2009, som denne analyse således også i et omfang tager afsæt i.

1.1 Arbejdsgruppens opgave

Arbejdsgruppen har haft til opgave at gennemføre en analyse om regionernes likviditet, gæld og pengestrømme med udgangspunkt i følgende tre hovedtemaer:

1. Udviklingen i regionernes aktiver og passiver
2. De finansielle bevægelser i regionerne, herunder overførsler mellem regioner samt mellem regioner og stat hhv. kommuner.
3. Mulige ændringer i den fremadrettede likviditetsstyring

De tre hovedtemaer i arbejdsbeskrivelsen er beskrevet herunder:

1) *Udvikling i regionernes aktiver og passiver*

Denne del af analysen indeholder en kortlægning af udviklingen i regionernes aktiver og passiver fra 2008 til 2012 og ud fra de samme principper, som lå til grund for analysen vedrørende regionernes gæld (marts, 2009), som blev gennemført som opfølgning på økonomiaftalen for 2009.

Hovedfokus i forhold til aktiverne er på likviditeten. I forhold til passiverne vil analysen først og fremmest angå den lang- og kortfristede gæld. Afdragsprofilerne for de enkelte regioners langfristede gæld vil også blive beskrevet.

2) *Finansielle overførsler mellem regioner samt mellem regioner og stat hhv. kommuner*

Fokus vil være på at forklare udviklingen i de finansielle bevægelser på sundhedsområdet mellem stat, regioner og kommuner som følge af bl.a. den kommunale medfinansiering (KMF) og den statslige aktivitetspulje.

3) *Mulige ændringer i den fremadrettede likviditetsstyring*

Afhængigt af resultater af analysen.

Den samlede analyse er baseret på data fra regionernes regnskaber og løbende indberetninger til Økonomi- og Indenrigsministeriet. Disse oplysninger er suppleret med oplysninger indhentet i en spørgeskemaundersøgelse blandt regioner samt oplysninger fra Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse.

1.2 Sammenhæng til tidligere analyser

Der er tidligere gennemført to analyser, som relaterer sig til den aktuelle analyse.

1) *Analyse af regionernes gæld (marts, 2009)*

Analysen blev gennemført som en opfølgning på økonomiaftalen for 2009 og havde baggrund i, at regioner ved deres oprettelse (ved kommunalreformen) overtog aktiver og passiver fra de tidligere amter og kommuner. Formålet med analysen var at analysere regionernes formuestilling og om eventuelle forskelle indebærer forskelle i regionernes fremadrettede likviditetsbelastning.

Hovedkonklusionen var, at forskellene mellem regionerne var relativt begrænsede, og at der er en række forhold, som skal tages i betragtning ved vurdering af de mulige konsekvenser af forskelle i regionernes gælds- og formueforhold. Blandt andet har regionernes valg af lånetyper, afdragsprofiler m.v. væsentlig betydning for regionens gældsforpligtelser.

I forhold til regionernes aktiver konkluderes i analysen, at det væsentligste nøgletal vurderes at være likviditeten, idet likviditeten på kort sigt skal kunne indfri regionens økonomiske forpligtelser, det vil sige, at de likvide midler anvendes til varetagelse af de daglige økonomiske dispositioner.

For så vidt angår passiverne var konklusionen, at det væsentligste nøgletal vurderes at være den kort- og langfristede gæld.

Med den aktuelle kortlægning af regionernes aktiver og passiver tages der afsæt i ovennævnte konklusioner, idet kortlægningen vil være koncentreret omkring at kortlægge den seneste udviklingen for 2008 til 20012/2013 i disse nøgletal for likviditeten og den kort- og langfristede gæld.

2) *Arbejdsgrupperapport om modernisering af kommunernes og regionernes låne- og deponeringsregler (Maj, 2013)*

Analysen blev gennemført som en opfølgning på økonomiaftalen for 2013. Hovedformålet med analysen var at undersøge muligheder for en modernisering af låne- og deponeringsreglerne for investeringer, der gennem fremtidige driftsbesparelser sikrer en fornuftig rentabilitet.

Kapitel 1 Indledning

Det indgik som en del af kommissoriet, at der skal foretages en kortlægning af den regionale (og kommunale) sektors aktuelle gælds- og garantiforpligtelser samt likviditetssituation, herunder de enkelte kommuners og regionernes lånerammer og udnyttelse heraf.

I den aktuelle analyse vil der i et vist omfang blive henvist til resultaterne fra denne rapport.

1.3 Notatets opbygning

Kapitel 3 indeholder en analyse af udviklingen i regionernes likviditet samt kort- og langfristede gæld 2008-2012. Som angivet ovenfor – og i tråd med gældsanalysen fra 2009 – vurderes likviditeten samt den kort- og langfristede gæld at være de væsentligste størrelser i forhold til hhv. aktiver og passiver. På den baggrund foretages den øvrige analyse af udviklingen i regionernes aktiver og passiver i bilag.

I kapitel 4 beskrives de finansielle bevægelser, herunder overførsler mellem regioner samt regioner og stat hhv. kommuner.

I kapitel 5 beskrives mulige ændringer i den fremadrettede likviditetsstyring

2. Analyse af likviditet og gæld

Kapitlet indeholder en beskrivelse af udviklingen i regionernes likviditet samt kort- og langfristede gæld 2008-2012.

Likviditeten udgjorde i 2012 ca. 8,9 procent af regionernes aktiver, mens den kort- og langfristede gæld udgjorde ca. 53 pct. af regionernes passiver.

I bilag findes en samlet beskrivelse regionernes aktiver og passer ud fra regnskab 2012 med fokus på udviklingen fra 2008-2012.

2.1 Likviditet

I dette afsnit ses for det første på udviklingen i statustal for regionernes likvide aktiver over perioden 2008-2012 opgjort ultimo året. Et statustal for regionernes likvide beholdning vil kunne variere noget over tid for den enkelte region. Men der kan forventes at være et vist mønster over året. Derfor er supplerende set på udviklingen i regionernes likvide aktiver hvert kvartal i 2012.

Endelig vises udviklingen i likviditeten efter kassekreditreglen¹ fra 2008-2014 for regionerne.

Det er således interessant at betragte begge måder at opgøre regionernes likviditetsmæssige stilling. Forskellen er, at likviditeten opgjort efter kassekreditreglen udgør et gennemsnit over et år, hvorfor denne kan forventes at udvikle sig mere stabilt end statusbeholdningen ultimo året. Desuden er det denne opgørelsesmetode, der ligger til grund for kravet om, at likviditeten i den enkelte region skal være positiv.

Udvikling i regionernes likvide aktiver 2008-2012

Regionernes likvide aktiver fremgår af tabel 1 og var ultimo 2012 på 1.187 kr. pr. indbygger. I perioden 2008-2012 har der været et fald i likvide aktiver pr. indbygger på 23 procent. Der har i alle regionerne undtagen Region Hovedstaden været et fald i likvide aktiver pr. indbygger i perioden 2008-2012.

¹ Kassekreditreglen¹ fremgår af Bekendtgørelse om regionernes låntagning og meddelelse af garantier mv. Bestemmelsen medfører for en region, at gennemsnittet over de sidste 12 måneder af de daglige saldi på funktion 6.50.50, kassekreditter og byggelån, ekskl. byggelån, der snarest efter byggearbejdet konverteres til langfristede lån, ikke må overstige gennemsnittet i samme periode af de daglige saldi på likvide aktiver, jf. funktionerne 6.10.01 - 6.10.11 i »Budget- og regnskabssystem for regioner.

Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

Tabel 1. Regionernes likvide aktiver. Hele landet		
2014-pl År	1.000 kr. Likvide aktiver	Pr. indbygger i kr. Likvide aktivet
2008	8.479.055	1.548
2009	6.719.585	1.219
2010	6.252.232	1.130
2011	7.346.155	1.321
2012	6.621.177	1.187

Note: Likvide aktiver er opgjort på hovedfkt. (6.10.01 - 6.10.11).

Det fremgår af nedenstående tabel 2, at de likvide aktiver i Region Nordjylland og Region Syddanmark og især Region Midtjylland i 2012 lå under landsgennemsnittet. Omvendt lå de likvide aktiver i Region Hovedstaden og navnlig Region Sjælland væsentligt over landsgennemsnittet for regionerne.

Tabel 2. Regionernes likvide aktiver pr. indbygger 2012 (kr.)						
2014-pl	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Hovedstaden	Sjælland	Hele landet
Likvide aktiver	1.124	252	1.100	1.362	2.439	1.187

Note: Likvide aktiver er opgjort på hovedfkt. (6.10.01 - 6.10.11).

Udvikling i de likvide aktiver kvartalsvis i 2012

Tabel 3 viser den absolute ændring i regionernes likvide aktiver hvert kvartal i 2012, mens figur 1 viser udviklingen over året opgjort pr. indbygger.

Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

1.000 kr.	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Hovedstaden	Sjælland	Hele landet
1. kvartal	39.609	672.772	182.180	587.033	-247.121	1.234.473
2. kvartal	67.628	161.597	-261.306	107.130	110.746	185.795
3. kvartal	-94.853	-186.977	118.998	203.072	-261.920	-221.680
4. kvartal	-299.558	-422.990	-500.975	-714.973	102.524	-1.835.972
I alt	-287.174	224.402	-461.103	182.262	-295.771	-637.384

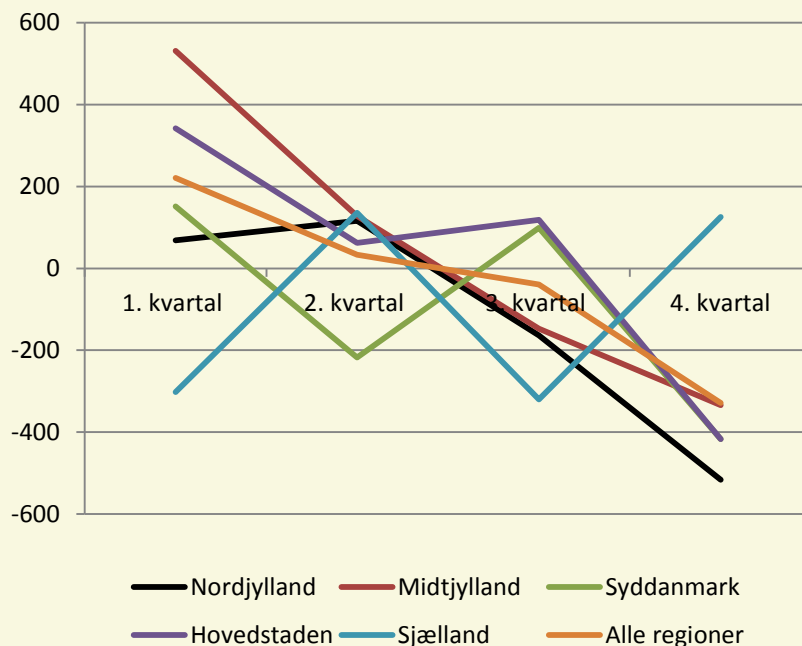
Note: Likvide aktiver er opgjort på hovedfkt. (6.10.01 - 6.10.11)

Note: Tallene er baseret på regionernes bevarelse af spørgeskema udsendt til regionerne samt opfølgende mails og telefonsamtaler.

Differencen mellem ultimo beholdningen af likvide aktiver 2011 og ultimo beholdningen 2012 svarer til ændringen i de 4. kvartaler i 2012, således at supplementsperioden er med i opgørelsen.

For de regioner som ikke har angivet kvartalstallene inkl. supplementsperioden er differencen mellem udviklingen i kvartalstallene og udviklingen i ultimo likviditeten tillagt 4. kvartal.

Figur 1
Regionernes ændring i likvide aktiver hvert kvartal i 2012 pr. indbygger (kr.)

Note: Likvide aktiver er opgjort på hovedfkt. (6.10.01 - 6.10.11)

Note: Tallene er baseret på regionernes bevarelse af spørgeskema udsendt til regionerne samt opfølgende mails og telefonsamtaler.

Differencen mellem ultimo beholdningen af likvide aktiver 2011 og ultimo beholdningen 2012 svarer til ændringen i de 4. kvartaler i 2012, således at supplementsperioden er med i opgørelsen.

For de regioner som ikke har angivet kvartalstallene inkl. supplementsperioden er differencen mellem udviklingen i kvartalstallene og udviklingen i ultimo likviditeten tillagt 4. kvartal.

Det fremgår af tabellen og figuren, at der er endog store variationer over tid, men ikke er et entydigt mønster i, hvordan likviditeten udvikler sig i de forskellige kvartaler, men generelt har de fleste regioner en likviditetsopbygning i 1. kvartal og et likviditetsforbrug i 4. kvartal. Tal for 2011 viser et tilsvarende billede.

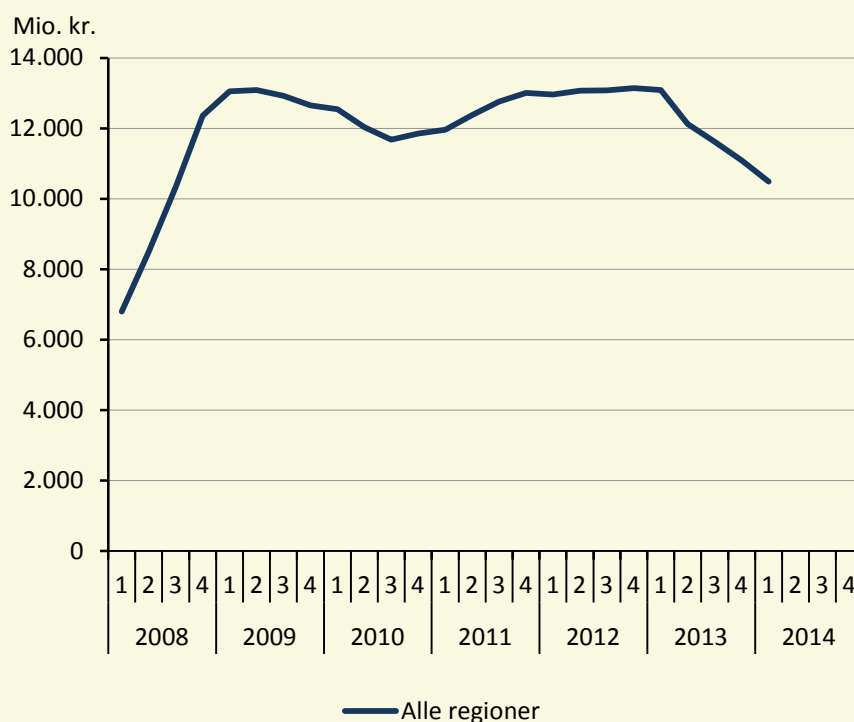
Udviklingen i likviditeten efter kassekreditreglen 2008-2014

Regionernes likviditet efter kassekreditreglen viser regionernes gennemsnitlige likviditet de sidste 12 måneder. Likviditeten efter kassekreditreglen tager derfor højde for "naturlige" fluktuationer, der forekommer i kassebeholdningen. Det bemærkes, at opgørelsen af likviditeten efter kassekreditreglen er baseret på et gennemsnit over de seneste 365 dage. Opgørelsesmetoden indebærer derfor, at en ændring i likviditeten først har fuldt gennemslag efter et år.

Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

Likviditeten opgjort efter kassekreditreglen i regionerne under ét fra 2008 fremgår af figur 2. Det ses, at fra 1. kvartal 2008 og frem til 2. kvartal 2009 var der en markant stigning i regionernes likviditet opgjort efter kassekreditreglen, hvorefter likviditeten har ligget på omkring de 13 mia. kr., dog med et svagt fald omkring 2010 og igen et fald fra 1. kvartal 2013, således at regionernes likviditet opgjort efter kassekreditreglen ultimo 1. kvartal 2014 var på samlet 10,5 mia. kr.

Figur 2
Udviklingen i regionernes likviditet efter kassekreditreglen i løbende priser (mio. kr.)

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets database.

Figur 3 viser regionernes likviditet efter kassekreditreglen pr. indbygger, og det fremgår, at den gennemsnitligt for alle regionerne er på 1.865 kr. ultimo 1. kvartal 2014, og alle regionerne har en likviditet efter kassekreditreglen på over 1.000 kr. pr. indbygger ultimo 1. kvartal 2014. Stigningen i regionernes samlede likviditet i løbet af 2008 er afspejlet i udviklingen for alle regionerne, men ellers er der forskelle i udviklingen over perioden.

Stigningen i likviditeten i 2008 og 2009 skal bl.a. ses i sammenhæng med, at der i 2008 var strejke på sundhedsområdet, hvilket betød lavere udgifter og dermed likviditetsopbygning.

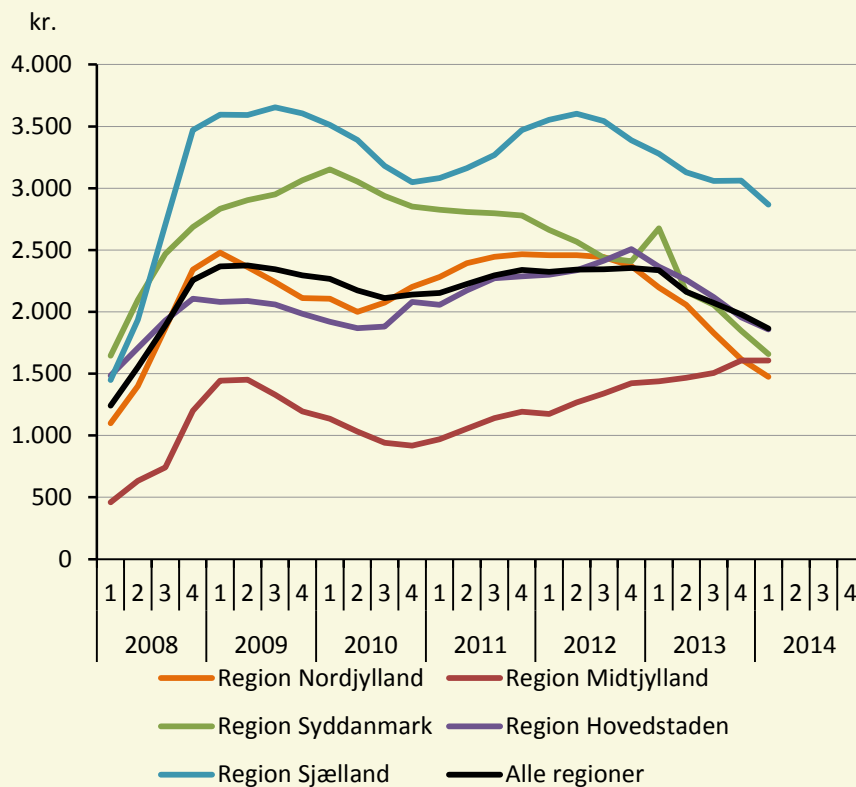
Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

Omvendt skal faldet i slutningen af 2009 og 2010 ses i lyset af, at der efter strejken på sygehusene blev afviklet en pukkel, som betød et merforbrug, der kan have påvirket likviditeten

Region Sjælland skiller sig ud med en relativt høj likviditet på 2.867 kr. pr. indbygger. Likviditeten efter kassekreditreglen pr. indbygger for alle regionerne er på 1.865 kr. ultimo 1. kvartal 2014, hvilket særligt skal ses i lyset af en særlig stor stigning i 2008-2009.

Region Midtjylland skiller sig ud ved at være den eneste region, der har haft en stigning i likviditeten de seneste år. Regionen har i hele perioden haft den laveste likviditet pr. indbygger indtil 1. kvartal 2014, hvor Region Nordjylland har den laveste likviditet pr. indbygger på 1.475 kr.

Figur 3
Udviklingen i regionernes likviditet efter kassekreditreglen i løbende priser pr. indbygger (kr.)

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets database.

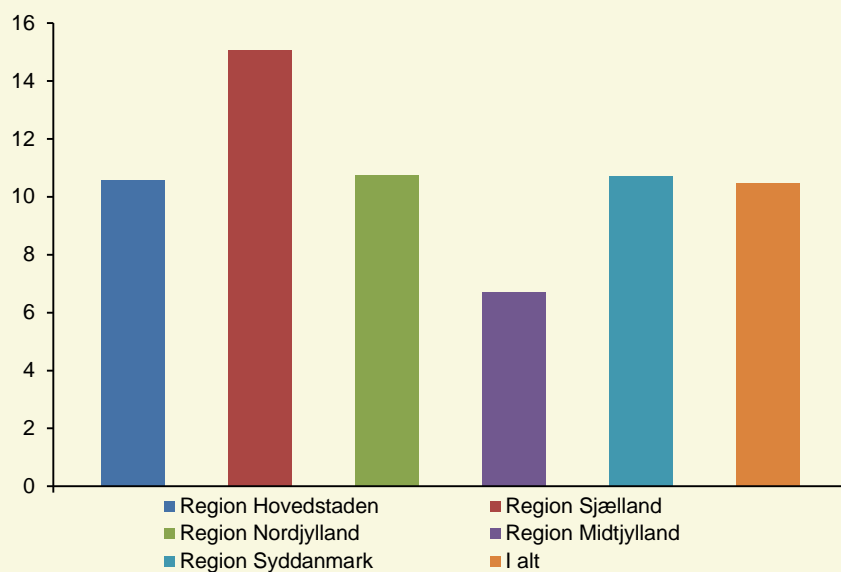
Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

Det kan endvidere ses af ovenstående opgørelser, at likviditeten efter kassekreditreglen generelt ligger højere end tallene for de likvide aktiver ultimo hvert år. Fra 2009 til 2012 ligger likviditeten efter kassekreditreglen flere mia. kr. højere end ultimo likviditeten. Dette skyldes, at likviditeten efter kassekreditreglen medtager alle svingninger i likviditeten, som der er hver måned, bl.a. regionernes bloktilskud som bliver udbetalt i starten af hver måned. Den store forskel i de to opgørelser tegner et billede af, at statusbeholdningen for likviditeten i regionerne svinger meget hen over året, og at likviditeten er markant højere på andre tider af året end ved status ultimo december måned.

Likviditeten opgjort i forhold til nettodriftsudgifterne kan vise et andet billede, end når likviditeten opgøres i forhold til indbyggertallet. På den baggrund er der nedenfor (figur 4) vist regionernes likviditet (efter kassekreditreglen) opgjort i procent af nettodrift- samt anlægsudgifter for enkelte år (2012).

Figur 4
Regionernes likviditet efter kassekreditreglen i forhold nettodrifts- samt bruttoanlægsudgifter i 2012 i pct.

Pct.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets database.

Det viser nogenlunde samme billede, som når likviditeten ses i forhold til indbyggertallet bla. at Region Sjælland fortsat har den højeste likviditet.

2.2 Gæld og låntagning

I dette afsnit følger en opgørelse af udviklingen i regionernes gæld 2008-2012. Herudover ses der på udviklingen i regioners låneoptagelse og afdrag i 2012.

Den regionale gæld kan opdeles i kort- og langfristet gæld. Det er normalt den langfristede gæld, som påkaldes sig den største interesse, når regioners gældssituation skal vurderes, idet de kortfristede gældsforpligtelser i sagens natur er af mere kortvarig og svingende betydning.

Ved den gældende regionale lånebekendtgørelse er regionerne givet automatisk låneadgang til opførelse/erhvervelse af regionale almene ældreboliger og til jernbaneinfrastruktur i private baner, energibesparende foranstaltninger (energirenovering) og kassekredit. Hertil kan aftales særlige lånepuljer i forbindelse med de årlige økonomiaftaler.

Tabel 3. Udviklingen i regionernes kort- og langfristede gæld 2008-2012 (Hele landet)

2014(pl) År	Kortfristet gæld	Langfristet gæld	Kortfristet gæld pr. indbygger	Langfristet gæld pr. indbygger
2008	14.758.657	20.531.639	2.695	3.750
2009	18.043.607	20.182.618	3.274	3.662
2010	17.793.078	20.048.126	3.215	3.622
2011	17.866.673	19.744.388	3.213	3.551
2012	20.322.088	18.677.289	3.642	3.347

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse vedr. regionernes likviditet og gæld (februar, 2014).

Den samlede regionale gæld er steget med 3,7 mia.kr. eller godt 10 procent i perioden 2008 til 2012. Det dækker over et fald i den langfristede gæld på 10 procent og en markant vækst i den kortfristede gæld på 35 procent.

Den kortfristede gæld i regionerne var ultimo 2012 på 3.642 kr. pr. indbygger og er i perioden 2008-2012 steget med 35 procent. Det bemærkes, at der især fra 2008 til 2009 har været en stigning i den korte gæld.

Ifølge Danske Regioner kan denne stigning forklares med, at feriepengeforpligtelser først skule noteres med virkning fra 2009 (primo) jf. Budget- og Regnskabssystem for regioner. Danske Regioner har herudover angivet, at stigning skyldes tidsforskydning mellem modtagne kvalitetsfondstilskud og faktiske udgifter samt ændret praksis vedrørende bogført A-skat i

Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

supplementsperioden. Og endelig at kortfristet gæld også skal ses i sammenhæng med kortfristede tilgodehavender. Ligesom der også kan være en sammenhæng mellem højere kortfristet gæld og højere likviditet (eller omvendt), idet en del af likviditeten kan være målrettet bestemte formål, og der derfor vil være en tilsvarende kortfristet forpligtigelse (kortfristet gæld). Dette kunne eksempelvis være uforbrugte forskningsmidler.

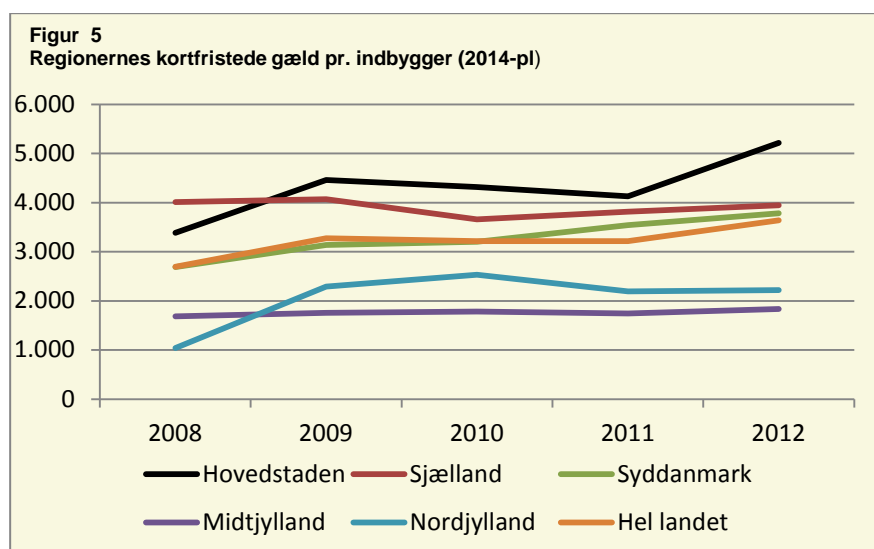
Regionernes langfristede gæld var ultimo 2012 på 3.347 kr. pr. indbygger. I perioden 2008-2012 har der været et fald i den langfristede gæld pr. indbygger på knap 11 procent. I 2008 var den langfristede gæld 39 procent højere end den kortfristede gæld. I 2012 var billedet vendt, idet den kortfristede gæld nu lå 8 procent over den langfristede gæld.

Det bemærkes, at der i 2007 skete en større omlægning af kassekreditter, som regionerne overtog fra amterne, til langfristet gæld, hvilket betød at den langfristede gæld steg. Dette er belyst i rapporten om regionernes gæld og likviditet fra 2009. For Region Syddanmark udgjorde dette 1,7 mia. kr. og for Region Sjælland 1,9 mia. kr. Det bemærkes endvidere, at Region Midtjylland har omlagt overtagne kassekreditter fra for 1,2 mia. kr. og Region Nordjylland 0,8 mia. kr til langfristet lån i marts 2008.

Der har i perioden 2008-2012 været en vækst i den kortfristede gæld (status ultimo året) i alle regioner, dog ikke i Region Sjælland, hvor der har været lille fald (på 2 procent). Den største stigning i den kortfristede gæld har været i Region Nordjylland (114 procent) og den mindste stigning i Region Midtjylland (9 procent).

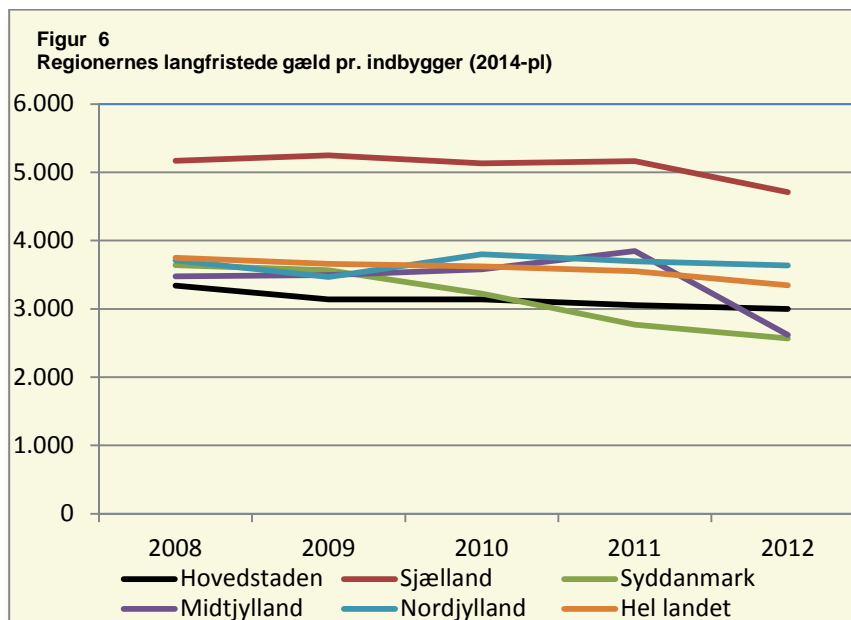
I 2008 havde Region Nordjylland den laveste kortfristede gæld pr. indbygger på 1.039 kr. og Region Sjælland den højeste på 4.007 kr.

I 2012 havde Region Midtjylland den laveste kortfristede gæld pr. indbygger på 1.834 og Region Hovedstaden den højeste på 5.213 kr.

Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse vedr. regionernes likviditet og gæld (februar, 2014)

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse vedr. regionernes likviditet og gæld (februar, 2014).

Det bemærkes, at Region Sjællands langfristede gæld i 2012 fortsat er væsentligt over landsgennemsnittet. Dette opvejes dog i nogen grad af, at regionens hensatte forpligtelser er væsentligt lavere end på landsplan jf. bilag om regionernes aktiver og passiver. Regionernes hensatte forpligtelser vedrører næsten udelukkede pensionsforpligtelser til tjenestemænd.

Regioners brug af kassekredit

I opgørelsen af den kortfristede gæld indgår også brug af evt. kassekredit. I perioden 2008-2012 har hverken Region Hovedstaden eller Region Sjælland gjort brug heraf og de tre øvrige regioner ikke siden 2009.

Danske Regioner har oplyst, at fraværet af regionernes anvendelse af kassekredit skal ses i sammenhæng med at samtlige regioner har aftaler med deres banker om trækingsretter og som bl.a. anvendes i forbindelse med afregning på sygesikringsområdet og udbetaling af løn.

Regionernes nettolåntagning

I 2012 har regionerne haft en negativ nettolåntagning på ca. 0,85 mia. kr., dvs. regionerne har nedbragt deres gæld, jf. tabel 5. Region Hovedstaden har dog haft en positiv nettolåntagning i 2012.

Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

2014-pl	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Hovedstaden	Sjælland	Hele landet
1. kvartal	-21.447	-33.894	-16.771	-58.426	-61.078	-191.616
2. kvartal	51.084	39.294	-75.882	19.103	-2.754	30.846
3. kvartal	-19.297	-66.896	-18.018	-92.265	-35.915	-232.391
4. kvartal	-22.723	-91.418	-80.481	137.900	-222.291	-279.013
Supplementsperiode		-152.152	-14.775		-13.177	-180.103
I alt	-12.383	-305.066	-205.927	6.312	-335.214	-852.278

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse vedr. regionernes likviditet og gæld (februar, 2014) samt supplerende oplysninger fra regionerne.

Der er gennemgående tale om, at de største bevægelser ligger i 3. og 4. kvartal samt i supplementsperioden. Tal for 2011 viser næsten samme billede. Det noteres at afvikling af gæld i sig selv er positivt, men at det vil betyde et likviditetstræk.

Afdragsprofil på den langfristede gæld mv.

Der er i forbindelse med spørgeskemaundersøgelsen indhentet oplysninger om afdragsprofiler på regionernes langfristede gæld og leasingforpligtelser. Oplysningerne fremgår af tabellerne nedenfor.

Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

Tabel.6. Restgæld for langfristet lån ekskl. leasinggæld fordelt efter udløb, jf. spørgeskemaundersøgelsen

	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Hovedstaden	Sjælland	Hele landet
Restgæld der udløber 2013-2015 pr. indbygger:	0	46	7	0	57	20
Restgæld der udløber 2016-2019 pr. indbygger:	0	112	8	192	181	113
Restgæld der udløber 2020-2024 pr. indbygger:	212	651	204	2.052	194	876
Restgæld der udløber 2025+ pr. indbygger:	3.015	2.245	2.095	593	3.790	2.007
Samlet restgæld indb. pr.	3.226	3.054	2.313	2.837	4.222	3.016
Samlet Restgæld mio. kr.	1.872	3.886	2.779	4.914	3.446	16.898

Det fremgår af tabel 6, at regionerne i gennemsnit har indberettet langfristet restgæld på 3.016 kr. pr. indbygger. Region Sjælland har indberettet en restgæld svarende til ca. kr. 4.222 pr. indbygger, og Region Nordjylland 3.226 pr. indbygger, mens de øvrige regioner har indberettet gæld på nogenlunde samme niveau på lidt under landsgennemsnittet.

Det fremgår herudover, at langt størstedelen af regionernes langfristede gæld er gæld, der udløber efter 2025. Således udløber samlet set ca. 2/3 af den langfristede efter 2025. For Region Nordjylland, Region Syddanmark og Region Sjælland er det ca. 90 procent af den langfristede gæld, der udløber efter 2025 og for Region Midtjylland er det ca. 75 procent. Region Hovedstadens afdragsprofil skiller sig her ud ved, at det kun er godt 20 procent af restgælden, der først udløber efter 2025.

Både profilerne og niveauet for den langfristede gæld pr. indbygger er således ret forskellig for regionerne.

Afdragsbyrden for de enkelte regioner afhænger dels af lånetypen og dels af løbetiden på lånet. Den maksimale løbetid for et givent lån er fastsat i lånebekendtgørelsen, mens lånetypen

Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

kan vælges frit. Idet lånetyperne ikke er kendte, så kendes de konkrete rente- og afdragsprofiler heller ikke. Som indikator for afdragsprofilen for de enkelte regioner, har regionerne indberettet det årlige afdrag for gælden efter udløb. Dette fremgår af tabel 7. Besvarelserne fra regionerne tager udgangspunkt i afdraget i 2014.

Tabel 7. Årligt afdrag på lån						
Kr. pr. indb.	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Hovedstaden	Sjælland	Hele landet
Årligt afdrag på lån der udløber 2013-2015:	0	24	7	0	22	10
Årligt afdrag på lån der udløber 2016-2019:	0	41	2	32	37	25
Afdrag på lån der udløber 2020-2024:	24	84	31	187	22	89
Afdrag på lån der udløber 2025+:	132	102	117	33	176	98
Samlet afdrag	157	250	156	251	256	222
Samlet afdrag mio. kr.	91	319	187	436	209	1.242

Det fremgår af tabel 7, at Region Nordjylland og Region Syddanmark har relativt ens årligt afdrag pr. indbygger på godt 150 kr., selvom gælden i Region Nordjylland målt pr. indbygger var væsentlig højere. Dette kan hænge sammen med, at Region Syddanmark har en del gæld, der udløber inden for en kortere årrække, og hvis der er tale om annuitetslån, så stiger afdragsbyrden i slutningen af løbetiden hhv. forfalder til indfrielse ved udløb.

Region Midtjylland, Hovedstaden og Sjælland betaler også næsten samme årlige afdrag – omkring 250 kr. pr. indbygger til trods for, at Region Sjælland har en væsentlig højere gæld end de to andre regioner, som har nogenlunde den samme gæld.

Region Syddanmark og Region Hovedstaden har ingen udgifter til leasingydelser, jf. tabel 8, og for Region Nordjylland og Region Sjælland udgør udgiften et meget beskedent beløb. Der er tale om endnu lavere udgifter i forhold til undersøgelsen fra 2009.

Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

Tabel 8. Årlig ydelse på leasingaftaler						
Kr. pr. indb.	Nordjylland	Midtjylland	Syddanmark	Hovedstaden	Sjælland	Hele landet
Årlig ydelse på leasingaftaler der udløber 2013-2015:	69	0	0	0	2	8
Årlig ydelse på leasingaftaler der udløber 2016-2019:	11	0	0	0	0	1
Årlig ydelse på leasingaftaler der udløber 2020+:	0	0	0	0	0	0
Samlet ydelse	80	0	0	0	3	9
Samlet ydelse, mio. kr.	47	0	0	0	2	49

Det skal fremhæves, at ovenstående opgørelse er opgjort ultimo året. Såfremt en leasingkontrakt er indfriet i året indgår ydelsen derfor ikke i nærværende opgørelse.

Faldet i regionernes ydelse til leasingaftaler understøttes af regionernes gæld vedr. finansielt leasede aktiver har været faldende i perioden 2008-2012 jf analyse af kommunernes og regionernes aktuelle finansielle situation og udnyttelse af lånerammen (maj, 2013).

Det bemærkes, at Danske Regioner har forventning om at brugen af leasing vil vokse i de kommende år bl.a. i forhold til apparatur og IT.

Renter og afdrag 2014-2017

Herunder er i tabel 9 angivet regionernes forventede afdrag og renter 2014-2017, som de er angivet i spørgeskemaundersøgelsen, og som led i afdækningen af den forudsatte likviditetsfinansiering. I alt udgør renter og afdrag i den omtalte periode godt 1,3-1,4. mia. kr. årligt for regionerne.

Tabel 9. Renter og afdrag 2014-2017

Kr. pr. indbygger	Nordjylland	Midtjylland*	Syddanmark	Hovedstaden	Sjælland	I alt pr. indbygger	Mio. kr.
Afdrag på gæld							
2014	154	319	156	243	256	219	1.229
2015	156	332	149	273	263	231	1.294
2016	157	291	149	255	254	217	1.215
2017	160	277	149	249	246	212	1.185
Renter							
2014	17	87	6	41	11	31	176
2015	17	83	6	36	12	29	163
2016	17	77	6	34	16	28	157
2017	17	74	6	31	24	30	167

*Region Midtjylland har angivet, at regionen ikke forventer at likviditetsfinansiere renter og afdrag, men i stedet finansiere disse med driftsmidler.

Det bemærkes, at Region Midtjylland ikke forventer at likviditetsfinansiere afdrag på gæld og renter i perioden. Regionen har i den forbindelse oplyst, at regionen siden indfasningen af overgangsordningen vedr. bloktilskud har haft som budgetprincip ikke at anvende likviditetsfinansiering.

Region Hovedstaden og Region Sjællands samlede afdrag og renter ligger noget over landsgennemsnittet, hvorimod Region Nordjylland og Region Syddanmark ligger lidt under.

2.3 Opsummering af resultaterne vedr. likviditet og gæld

Likviditeten efter kassekreditreglen i regionerne har de seneste år ligget på omkring 13 mio. kr. dog med et svagt fald omkring 2010 og igen et fald fra 1. kvartal 2013, således at likviditeten opgjort efter kassekreditreglen ultimo 1. kvartal 2014 kan opgøres til samlet 10,5 mia. kr. i regionerne.

Kapitel 2 Analyse af likviditet og gæld

Alle regionerne har ultimo 1. kvartal 2014 en likviditet efter kassekreditreglen på over 1.000 kr. pr. indbygger. Det bemærkes, at økonomi- og indenrigsministeren kan iværksætte en ekstraordinær økonomisk opfølgning for en region, såfremt regionens gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen falder til under 1.000 kr. pr. indbygger.

Aktuelt er der en spredning i regioners likviditet opgjort efter kassekreditreglen fra 1.475 kr. pr. indbygger til 2.867 kr. pr. indbygger. Spredningen er lidt mindre end i tidligere år.

Ses på udviklingen i likviditeten hen over et år, så er der ikke et entydigt mønster af, hvordan likviditeten udvikler sig i de forskellige kvartaler, men de fleste regioner har en likviditetsopbygning i 1. kvartal og et likviditetsforbrug i 4. kvartal. Ses samtidigt på regionernes nettolåntagning hen over et år, så er der heller ikke her et entydigt billede, men generelt har de fleste regioner en negativ nettolåntagning i 3. og især i 4. kvartal.

Likviditeten efter kassekreditreglen ligger generelt højere end tallene for de likvide aktiver ultimo hvert år, hvilket tyder på, at likviditeten i regionerne svinger meget hen over året, og at likviditeten er markant højere på andre tider af året end ultimo december måned.

Der har i perioden 2008 til 2012 været en stigning i regionernes kortfristede gæld, men samtidig et fald i regionerne langfristede gæld, således at regionernes kortfristede gæld er blevet højere end regionernes langfristede gæld.

Ingen af regionerne har siden 2009 brugt kassekredit. Dette kan ifølge regionerne tilskrives, at de i steder har aftalt trækingsretter med deres respektive banker.

Regionernes afdragsbyrde er forskellig, hvilket bl.a. både skyldes forskel i størrelsen på regionernes gæld, samt hvornår gælden udløber. Der er dog også regioner med en relativt større gæld, som har en afdragsbyrde, som ikke afviger væsentligt fra regioner med en lavere gæld.

Finansiel leasing spiller en lille rolle for regionerne og er blevet endnu mindre sammenlignet med undersøgelsen fra 2009.

Udviklingen i regionernes likviditet skal også ses i lyset af, at der ikke som udgangspunkt i de årlige økonomiaftaler forudsættes en fuld finansiering af renter og afdrag gennem bloktilskud. Nogle år har været afsat en pulje til refinansiering af afdrag, men dette har fx ikke været tilfældet i 2014.

I økonomiaftalerne for 2013 og 2014 er der forudsat en delvis likviditetsfinansiering af regionerne anlægsudgifter. I 2013 er der tale om 150 mio. kr., mens der i 2014 er tale om 500 mio. kr.

For 2013 har Danske Regioner endvidere bemærket, at den samlede likviditetspåvirkning også skal ses i sammenhæng med bl.a. et mindreforbrug på driften, et merforbrug på anlæg samt afdrag på lån. For 2014 skønner Danske Regioner aktuelt, at afdrag på lån vil være den største enkeltstående post i forhold til den samlede likviditetspåvirkning.

3. De finansielle bevægelser i regionerne, herunder overførsler mellem regioner samt mellem regioner og stat hhv. kommuner

3.1 Indledning

Statens bloktilskud til det regionale sundhedsvæsen finansierer ca. 80 procent af regionernes samlede udgifter til sundhedsvæsenet. Den resterende finansiering udgøres af et statsligt aktivitetsafhængigt tilskud som udgør ca. 1 procent af de samlede udgifter samt et aktivitetsafhængigt bidrag fra kommunerne på ca. 19 procent af de samlede udgifter.

Bloktilskuddet til regionerne fordeles efter regionernes beregnede udgiftsbehov.

Derudover varetager regionerne en række opgaver for hhv. staten og kommunerne med en deraf følgende finansielle strømninger. Det drejer sig bl.a. om den specialiserede genoptræning, som er en kommunal opgave, der ifølge sundhedsloven skal udføres på sygehusniveau, samt finansieringen af personer anbragt under kriminalforsorgen og under værnepligt. Og endelig varetager regionerne opgaver for hinanden, dels i medfør af det frie sygehusvalg og dels som følge af specialeplanlægningen, hvormed visse behandlinger forudsætter patientvandringer over regionsgrænserne.

I dette kapitel bliver de finansielle bevægelser som følge af den kommunale medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen, ordningen for den statslige aktivitetspulje samt mellemregionale overførsler nærmere belyst.

3.2 Bevægelser som følge af kommunal medfinansiering

Siden kommunalreformen i 2007 har kommunerne bidraget med en kommunal medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen. Ordningen blev ændret med virkning fra 2012, hvorefter den kommunale medfinansiering alene består af et aktivitetsafhængigt bidrag.

Kapitel 3 De finansielle bevægelser i regionerne, herunder overførsler mellem regioner samt mellem regioner og stat hhv. kommuner

Efter lov om regionernes finansiering betaler kommunerne således et bidrag for egne borgers brug af ydelser i henholdsvis praksissektoren og på sygehus. I alt finansierer kommunerne ca. 19 procent af det regionale sundhedsvæsen. Bidragene er indført som økonomisk incitament, der skal tilskynde kommunerne til at etablere indsatser, der kan forebygge egne borgers behov for specialiseret sygdomsbehandling, altså indsatser inden for sygepleje, genoptræning og ikke mindst forebyggelse og sundhedsfremme.

Ordningen administreres af Statens Serums Institut, som foretager opgørelser af aktiviteten, der ligger til grund for afregningen samt administrer de løbende månedlige afregninger.

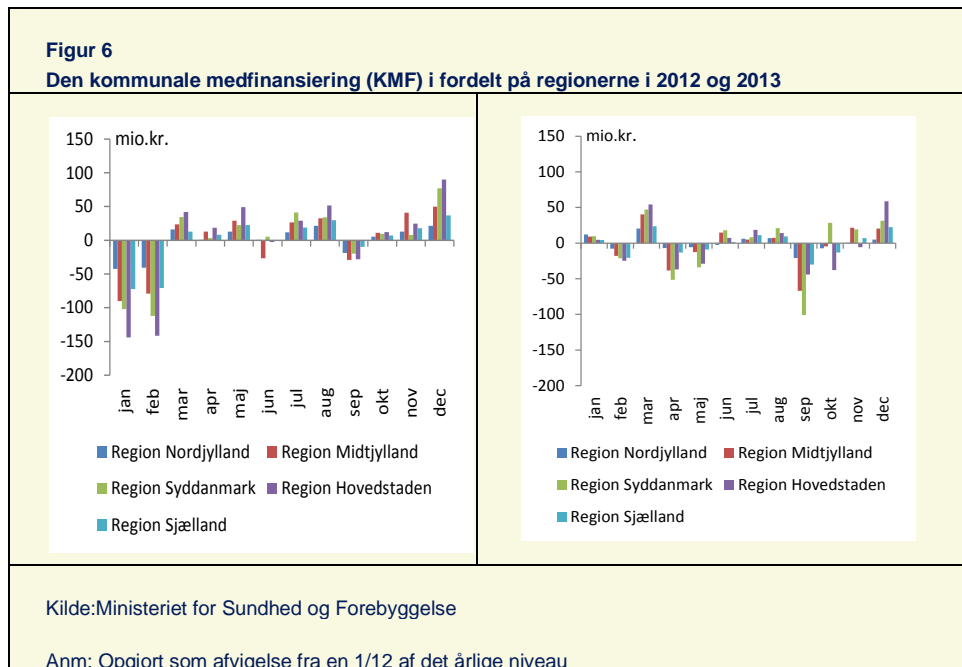
Betalingsstrømmene afhænger således af indberetninger af aktivitet til Statens Serums Institut på sygehusområdet og sygesikringsområdet.

I figur 3 er opgjort afvigelsen fra de faktiske månedlige indtægter til en ligelig fordeling af de årlige indtægter i 1/12-dele for årene 2012 og 2013. Det fremgår, at betalingsstrømmene varierer +/- 50 mio. kr. fra en fastbetaling svarende til det årlige niveau – bortset fra i januar og februar 2012, hvor tekniske problemer medførte relativt store forskydninger i betalingerne.

Da betalinger følger den faktiske aktivitet og henset til arbejdsflowet med færdiggørelse af afregninger, som indebærer en forskydning på ca. 2-3 måneder i afregningerne, kan der konstateres en systematisk sommerferieeffekt, der indebærer at afregningerne i september måned altid er relativt mindre end de øvrige måneder.

Den typiske sæson i sygehusaktiviteten indebærer endvidere, at afregningerne i december måned som følge af den høje aktivitet i september måned typisk vil være relativt høje. Tendensen er omtrentlig den samme for alle fem regioner.

Kapitel 3 De finansielle bevægelser i regionerne, herunder overførsler mellem regioner samt mellem regioner og stat hhv. kommuner

3.3 Bevægelser som følge af den statslige aktivitetspulje

Den statslige aktivitetspulje bygger på en model, hvor økonomi og aktivitet kobles, således at når regionerne har nået den forudsatte aktivitet, er de samtidigt tildelt den forudsatte finansiering. Det vil omvendt sige, at hvis en region ikke opnår det forudsatte aktivitetsniveau fra økonomiaftalen, realiserer man ikke den fulde aktivitetspulje. Hvis en region har uforbrugte puljemidler, har regionen mulighed for at hente puljemidlerne i året efter. Det forudsætter, at regionen øger aktiviteten året efter ud over det forudsatte.

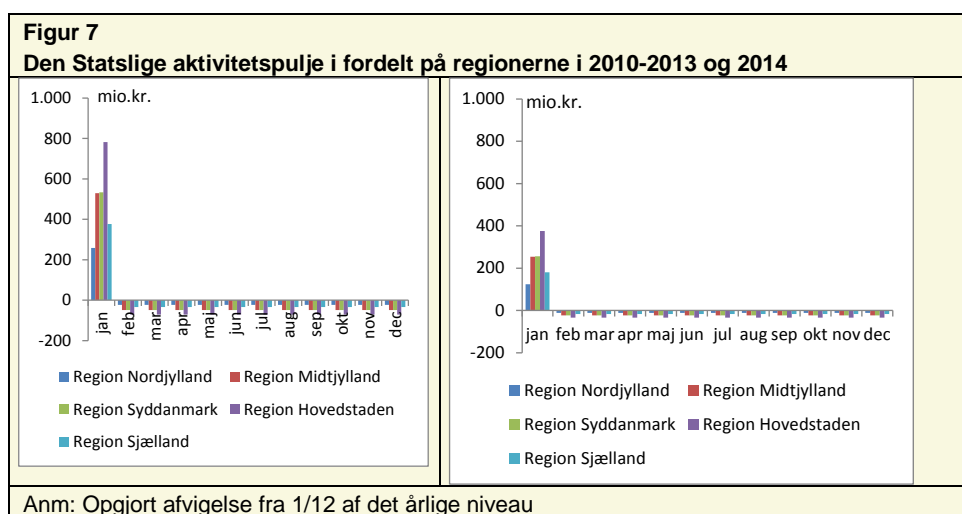
Ordningen administreres også her af Statens Serums Institut, som foretager opgørelser af aktiviteten, der ligger til grund for afregningen samt administrerer de løbende månedlige opgørelser.

I 2014 udgør det statslige, aktivitetsafhængige tilskud på sygehusområdet 1.300 millioner kroner på landsplan. Dette beløb udbetales a conto til regionerne per januar i afregningsåret. Den endelige opgørelse sker ved udgangen af første kvartal året efter afregningsåret på baggrund af den aktivitet i regionerne, som er indberettet senest den 10. marts året efter afregningsåret. A conto udbetalingen pr. Januar måned indebærer en "up-front" udbetaling af det samlede beløb som gennem hele året vil medføre at der altid er udbetalt mere end model svarende til 1/12 dele af puljen, jf. figur 6.

Kapitel 3 De finansielle bevægelser i regionerne, herunder overførsler mellem regioner samt mellem regioner og stat hhv. kommuner

Udbetalingen af det statslige aktivitetsafhængige tilskud i januar måned hænger godt sammen med figur 1 i kapitel 3, som viser, at de fleste regioner har en likviditetsopbygning i 1. kvartal af året.

Puljen fordeles mellem regionerne efter bloktilskuddet og der er ikke mulighed for omfordeling af puljen mellem regionerne. Regionerne har gennem de seneste år leveret en aktivitetsudvikling, der ligger over det forudsatte og der har således ikke været behov for overførsel mellem årene i ordningen. Dermed har profilen været identisk for alle årene 2010-2013 fsva puljens påvirkning af regionerne betalingsstrømme.

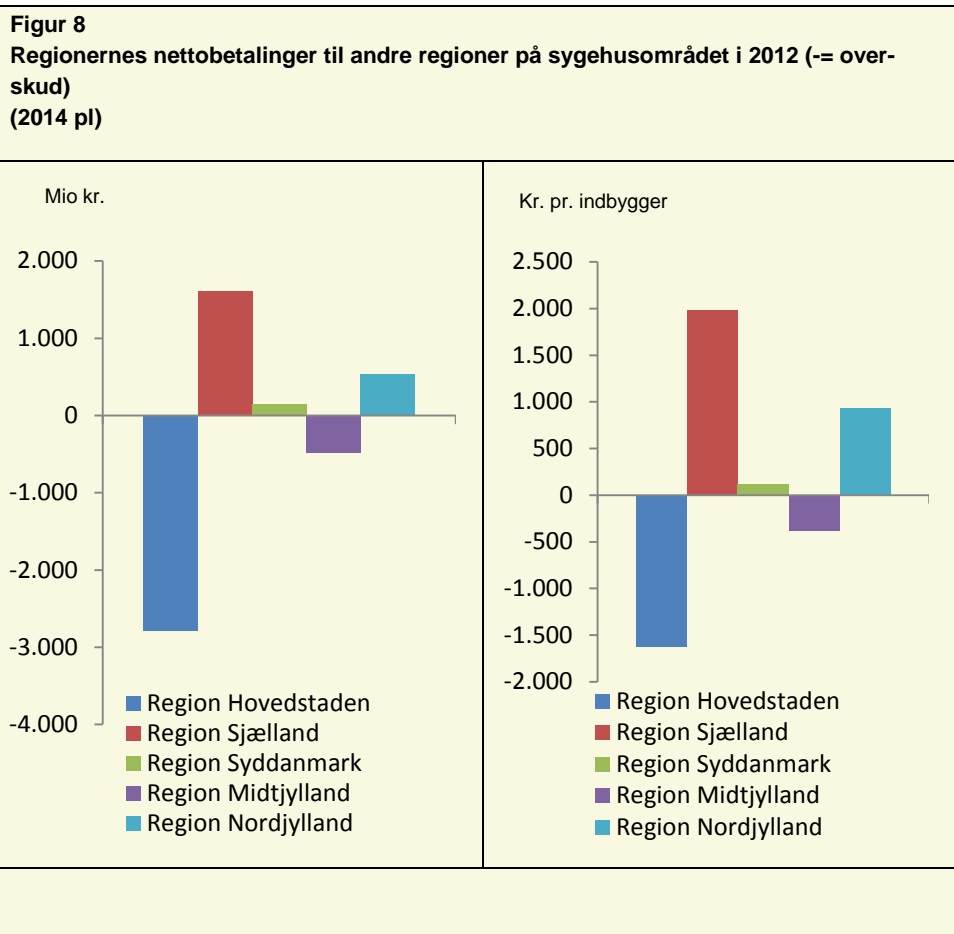

4.4 Mellemlregionale overførsler

Imellem regionerne er der overførsler, hvilket først og fremmest skyldes betaling for brug for at en regions egne borgere er indlagt på sygehuse i andre regioner og bl.a. som konsekvens af det frie sygehusvalg.

I 2012 havde Region Hovedstaden og Region Midtjylland nettoindtægter fra andre regionerne, hvorimod Region Syddanmark, Region Sjælland havde nettoudgifter.

Region Hovedstaden havde de største nettoindtægter på 2,8 mia.kr., svarende til 1.624 kr. pr. indbygger. Til sammenligning havde Region Sjælland de største nettoudgifter på 1,6 mia. kr., svarende til 1.978 kr. pr. indbygger. Region Syddanmark er forholdsvis tæt på balance mellem indtægter og udgifter, idet nettoudgifterne udgjorde 144 mio. kr., svarende til 120 kr. pr. indbygger.

4. Konklusion

Regionernes likviditet opgjort efter kassekreditreglen udgør ultimo 1. kvartal 2014 til 10,5 mia.kr., svarende til 1.865 kr. pr. indbygger). Likviditeten i Region Midtjylland, som har haft den laveste likviditet i perioden har været stigende siden 2010 stigende til ultimo 2013 at udgøre godt 1.600 kr. pr. indbygger. Det bemærkes, at økonomi- og indenrigsministeren kan iværksætte ekstraordinær økonomisk opfølgning for en region, såfremt regionens gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen falder til under 1.000 kr. pr. indbygger.

Det skal herudover fremhæves, at regionernes hensættelser til kvalitetsfondsstøttede anlægsprojekter ikke henregnes i opgørelsen af likviditeten samt at regionerne kan have opsparret likviditet til forskellige formål.

Ses på udviklingen i likviditeten hen over et år, så er der ikke et entydigt mønster af, hvordan likviditeten udvikler sig i de forskellige kvartaler, men generelt har de fleste regioner en likviditetsopbygning i 1. kvartal og et likviditetsforbrug i 4. kvartal.

Det har endvidere fremgået, at likviditeten efter kassekreditreglen generelt ligger højere end tallene for de likvide aktiver ultimo hvert år. Dette skyldes, at likviditeten efter kassekreditreglen medtager alle svingninger i likviditeten, som der er hver måned, bl.a. regionernes bloktilskud som bliver udbetalt af starten af hver måned.

Ingen af regionerne har siden 2009 brugt kassekredit. Dette kan ifølge regionerne tilskrives, at de i stedet har aftalt trækingsretter med deres respektive banker. Trækingsretterne kan bl.a. anvendes i forbindelse med afregning på sygesikringsområdet og udbetaling af løn.

Bevægelser og betalingsstrømme

Et højt likviditetsniveau kan bl.a. begrundes hvis der er usikkerhed om de løbende betalingsbehov og udgifter i året, og hvis der er særligt store bevægelser, som likviditetsbeholdningen forudsættes at kunne håndtere. Analysen har ikke påvist sådanne betydelige bevægelser, og de mellemregionale bevægelser er herunder begrænsede. Udbetalingen af den statslige aktivitetspulje primo året kan ikke begrundes i et likviditetshensyn.

Gæld

Den samlede regionale gæld er steget med 3,7 mia.kr. eller godt 10 procent i perioden 2008 til 2012. Det dækker over et fald i den langfristede gæld på 10 procent og en markant vækst i den kortfristede gæld på 35 procent.

Den langfristede gæld udgør 18,8 mia. kr. (ultimo 2012), svarende til 3.347 kr. pr. indbygger. Gælden er faldet i perioden 2008-2012 med knap 1,8 mia. kr., svarende til 11 procent og regionerne har således forbedret deres økonomiske stilling på et væsentligt område. Det bemærkes i den forbindelse, at regionernes afdragsbyrde er forskellig, hvilket skal ses i sammenhæng med forskelle i både størrelsen på regionernes gæld og tidspunktet for, hvornår gælden udløber.

Kapitel 4 Konklusion

Analysen viste dog også, at regionerne havde en kortfristet gæld på knap 20 mia. kr., svarende til 3.642 kr. pr. indbygger og at gælden er steget med 5,5 mia. kr. (35 procent) i perioden 2008-2012. Disse gældsforpligtelser er principielt af mere kortvarig og svingende betydning. Væksten i den korte gæld kan ifølge Danske Regioner tilskrives indregning af feriepengeforpligtelser (fra 2009), tidsforskydninger mellem kvalitetsfondstilskud og faktiske udgifter samt ændret praksis vedrørende bogføring af A-skat.

Gældsniveauet kan ligeledes have en sammenhæng med likviditetsniveauet. En høj gæld kan øge behovet for likviditet.

I perioden 2014-2017 forventer regionerne - dog ikke Region Midtjylland - årligt at anvende godt 1 mia. kr. af likviditeten på afdrag og renter på gæld.

Endelig viste analysen, at finansiel leasing spiller en lille rolle for regionerne og er blevet endnu mindre sammenlignet med undersøgelsen fra 2009. Danske Regioner forventer dog, at brugen af leasing vil stige i de kommende år.

Bilag: Udvikling i aktiver og passiver

I bilaget gives der en beskrivelse og vurdering af udviklingen i regionernes aktiver og passiver fra 2008 til 2012.

Regionernes aktiver og passiver består overordnet af materielle og immaterielle aktiver samt finansielle aktiver og passiver, idet der ved passiver forstås summen af egenkapital og indregnede forpligtelser. Balancen indeholder oplysninger om værdien af regionens grunde og bygninger, tekniske anlæg, maskiner og større specialudstyr, inventar, transportmidler mv. Ligeledes indeholder den oplysninger om regionens finansielle aktiver og værdien af både kort- og langfristede forpligtelser.

De væsentlige resultater er følgende:

Status 2012

- Den samlede aktivmasse i udgør på landsplan 9.393 kr. pr. indbygger. Det gælder for alle regioner, at de materielle anlægsaktiver udgør langt hovedparten af regionens aktiver, svingende fra 80 procent i Region Midtjylland til 64 procent i Region Hovedstaden.

Udvikling 2008-2012

- Der har i 2008-2013 været en realvækst i regionernes aktiver og passiver på 12 procent. Væksten har været størst i Region Hovedstaden (23 procent) og mindst i Region Nordjylland (0 procent).

Aktiverne er opdelt fem kategorier, som hver dækker over forskellige typer af aktiver. I nedenstående boks er de fem kategorier af aktiver kort beskrevet.

Tabel 1						
Aktiver i regionernes regnskaber 2012						
2014-PL, t.kr	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Likvide beholdninger	2.334.340	1.994.955	1.321.116	318.873	651.892	6.621.177
Øvrige omsætningsaktiver	309.317	56.161	179.137	142.995	126.342	813.953
Materielle anlægsaktiver	17.025.284	7.050.354	11.571.448	11.904.693	4.867.296	52.419.075
Immaterielle anlægsaktiver	311.058	4.295	119.285	19.948	141.930	596.515
Finansielle anlægsaktiver	6.608.621	1.633.364	2.796.595	2.489.526	854.847	14.382.953
Akkumuleret resultat for hkt. 2	-100.279	-14.995	16.426	-6.692	0	-105.539
Total	26.488.341	10.724.134	16.004.007	14.869.343	6.642.308	74.728.133

Boks 1
Oversigt over aktiver

Aktiver	Beskrivelse
Likvide beholdninger	Likvide beholdninger defineres som midler i form af penge, der kan være fordelt på forskellige konti og/eller kassebeholdninger. De likvide beholdninger skal på kort sigt kunne indfri de økonomiske forpligtelser, det vil sige, at de likvide midler anvendes til varetagelse af de daglige økonomiske dispositioner. Kassekreditter indgår ikke som likvide beholdninger.
Øvrige omsætningsaktiver	Øvrige omsætningsaktiver omfatter <u>varebeholdninger</u> f.eks. lagre af råvarer og hjælpematerialer, produkter under forarbejdning og færdigvarer af enhver art til videresalg. Varebeholdninger omfatter ligeledes beredskabslagre og omkostningsvarer, der ikke er møntet på videresalg. Endvidere omfatter omsætningsaktiver <u>tilgodehavender</u> , dvs. endnu ikke modtagne indbetalinger vedr. refusion, betalingskontrol og tilgodehavender ved andre kommuner og regioner, herunder som følge af delingsaftaler. Endelig omfatter omsætningsaktiverne <u>værdipapirer</u> (investeringer i obligationer, pantebreve mv.) samt <u>grunde og bygninger</u> bestemt til videresalg.
Materielle anlægsaktiver	Materielle anlægsaktiver defineres som et anlægsaktiv med fysisk substans til vedvarende brug, og som er anskaffet til brug for produktion af varer og tjenesteydelser, udlejning eller til administrative formål. Eksempler herpå er fast ejendom, maskiner, transportmidler og inventar.
Immaterielle anlægsaktiver	Immaterielle anlægsaktiver defineres som identificerbare ikke-finansielle aktiver uden fysisk substans til vedvarende brug. Der vil typisk være tale om omkostning til udviklingsprojekter, f.eks. investering i systemudvikling eller visse softwareudgifter.
Finansielle anlægsaktiver	Finansielle anlægsaktiver defineres som pengemæssige aktiver. Det kan være langfristede tilgodehavender eller krav på en andel af kapital. Finansielle anlægsaktiver er normalt bestemt for vedvarende eje med en løbetid på mindst ét år. Beholdningerne holdes normalt til de udløber.

Tabel 2

Aktiver pr. indbygger i regionernes regnskaber 2012

2014-PL	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Likvide beholdninger	1.362	2.439	1.100	252	1.123	1.187
Øvrige omsætningsaktiver	180	69	149	113	218	146
Materielle anlægsaktiver	9.930	8.620	9.632	9.398	8.388	9.393
Immaterielle anlægsaktiver	181	5	99	16	245	107
Finansielle anlægsaktiver	3.855	1.997	2.328	1.965	1.473	2.577
Akkumuleret resultat for hkt. 2	-58	-18	14	-5	0	-19
Total	15.450	13.112	13.322	11.739	11.447	13.391

Aktivmassen udgøres langt overvejende af materielle anlægsaktiver, som på landsplan udgør 12.018 kr. pr. indbygger. Det gælder for alle regioner, at de materielle anlægsaktiver udgør langt hovedparten af regionens aktiver, svingende fra 74 procent i Region Sjælland til 85 procent i Region Syddanmark

Udvikling i regionernes aktiver.

Der har i 2008-2013 været en vækst i regionernes aktiver på 12 procent. Væksten har været størst i Region Hovedstaden (23 procent) og mindst i Region Nordjylland (0 procent).

2014-PL	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Likvide beholdninger	121	77	58	41	72	78
Øvrige omsætningsaktiver	285	101	162	116	266	183
Materielle anlægsaktiver	113	115	112	110	98	111
Immaterielle anlægsaktiver	259	15	208			289
Finansielle anlægsaktiver	157	108	206	178	114	156
Akkumuleret resultat for hkt. 2	433	-6	3	-60	0	-11
Total	123	104	113	113	100	112

Passiver

Størrelsen af regionernes samlede passiver er naturligvis identiske med regionernes aktiver, dog med modsat fortegn.

Tabel 4						
Passiver i regionernes regnskaber 2012						
2014-PL, t.kr	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Egenkapital	-5.739.656	-1.799.263	-3.615.933	-1.801.543	-128.480	-13.084.875
Hensatte forpligtelser	-6.621.858	-1.972.243	-4.400.049	-4.919.979	-2.893.502	-20.807.631
Gæld vedrørende finansielt leasede aktiver	-142	-12.632	-1.479	-44.359	-193.031	-251.643
Øvrig langfristet gæld	-5.142.427	-3.838.562	-3.081.910	-4.446.512	-1.916.237	-18.425.647
Nettogæld vedr. fonds, legater, deposita mv.	-40.300	-64.668	-313.766	-844.758	-183.993	-1.453.160
Kortfristede gældsforpligtelser	-8.938.282	-3.036.767	-4.590.870	-2.812.192	-1.288.487	-20.666.599
Akkumuleret resultat for hkt. 2	0	0	0	0	-38.578	-38.578
Total	-26.482.665	-10.724.134	-16.004.007	-14.869.343	-6.642.308	-74.728.133

Passiverne er opdelt fem kategorier, som hver dækker over forskellige typer af passiver. I nedenstående boks er de fem kategorier af passiver kort beskrevet.

Boks 2

Oversigt over passiver

Passiver	Beskrivelse
Egenkapital	Egenkapitalen udgør differencen mellem regionens aktiver og forpligtelser. Egenkapitalen er på denne måde et udtryk for regionens formue.
Hensatte forpligtelser	Hensatte forpligtelser er opstået som resultat af tidligere begivenheder, og hvis indfrielse forventes at medføre afståelse af fremtidige økonomiske fordele. Hensatte forpligtelser er i modsætning til finansielle forpligtelser uvisse med hensyn til størrelse eller forfaldstid, og de skal vedrøre regnskabsåret eller tidligere regnskabsår. Hensatte forpligtelser omfatter langt overvejende forpligtelser vedr. ikke-forsikringsdækkede tjenestemandspensioner.
Gæld vedrørende finansielt leasede aktiver	Forpligtelsen over for leasinggiver indregnes i balancen som en leasingforpligtelse på samme måde, som et almindeligt lån skal indregnes som en gældsforpligtelse.
Øvrig langfristet gæld	Under langfristet gæld er alle langfristede gældsforpligtelser samlet. Langfristede gældsforpligtelser er forpligtelser, der som regel er en følge af en juridisk bindende aftale. Langfristede gældsforpligtelser er desuden kendetegnet ved at være forpligtelser, som er kendt med hensyn til beløb og betalingstidspunkt, og som forfalder efter mere end ét år.
Nettogæld vedr. fonds, legater, deposita mv.	Omfatter aktiver og passiver vedr. beløb til opkrævning eller udbetaling for andre samt aktiver og passiver tilhørende fonds, legater mv.
Kortfristede gældsforpligtelser	Kortfristede gældsforpligtelser er defineret som forpligtelser, hvor tidspunktet for betaling samt beløbet er kendt, og betaling forfalder inden for et år. Kortfristede gældsposter opstår som følge af tidsmæssige forskydninger i levering og betaling.

Tabel 5

Passiver pr. indbygger i regionernes regnskaber 2012

2014-PL	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Egenkapital	-3.348	-2.200	-3.010	-1.422	-221	-2.345
Hensatte forpligtelser	-3.862	-2.411	-3.663	-3.884	-4.986	-3.729
Gæld vedrørende finansielt leasede aktiver	0	-15	-1	-35	-333	-45
Øvrig langfristet gæld	-2.999	-4.693	-2.565	-3.510	-3.302	-3.302
Nettogæld vedr. fonds, legater, deposita mv.	-24	-79	-261	-667	-317	-260
Kortfristede gældsforpligtelser	-5.213	-3.713	-3.821	-2.220	-2.220	-3.703
Akkumuleret resultat for hkt. 2	0	0	0	0	-66	-7
Total	-15.446	-13.112	-13.322	-11.739	-11.447	-13.391

Tabel 6

Udvikling i regionernes passiver 2008-2012 (2008=100)

2014-PL	Hovedstaden	Sjælland	Syddanmark	Midtjylland	Nordjylland	Hele landet
Egenkapital	115	179	112	73	10	101
Hensatte forpligtelser	125	114	143	132	128	129
Gæld vedrørende finansielt leasede aktiver	0	15	0	20	79	23
Øvrig langfristet gæld	95	92	80	109	101	95
Nettogæld vedr. fonds, legater, deposita mv.	42	96	137	169	66	124
Kortfristede gældsforpligtelser	160	92	142	129	198	139
Akkumuleret resultat for hkt. 2					23	4
Total	124	104	113	113	99	112